

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Emptio & venditio I. quoad pretium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

EMPHYTEVSIS.

- A** **H**ABENS rem propriam Ecclesie in emphyteusim temporariam, vel perpetuam, & per duos annos pensionem, non solvens ipso facto eam perdit, nisi mora purgetur celeritate solutionis. Si vero prædium est privatae personae, non perditur: nisi omitat solvere per tres annos: non tamen potest purgare moram. Quod si retineat pensionem propter compensationem, non perditur.
- B** Quando dominus directus prædij accipit in pignus prædium emphyteuticum, non tenetur computare fructus in sortem. num. 218.

Donans emphyteusim non tenetur solvere laudemium in foro exteriori, imò nec in interiori. cap. 23. num. 65.

Amisio vero emphyteusis ipso iure intercursa potest esse in pendenti. num. 104.

EMPTIO, ET VENDITIO

I. Quo ad pretium.

- A** **P**RETIUM iustum rerum est pretium pænarium, quo communiter æstimatur res vendere, attenda eius bonitate intrinseca, & utilitate vendentis, loco, tempore, penuria, vel copia illius.

illius, & emptorum, ac venditorum. Vnde iustum pretium sumendum est ex presenti tantum aestimatione presenti pecunia. Atque pretium quidem taxari potest etiam à Domino oppidi deficiente communi aestimatione, & gubernatore. cap. 23. num. 78. vililitas ex parte vedentis potest augere pretium non tamen ex parte ementis, ibidem.

Pretium iustum triplex est, rigorosum, B medium, & infirmum. num. 79.

Modus etiam vendendi solet augere, vel minuere pretium. num. 78. 87.

Emptores non peccant expectantes tempus, vel locum, in quo res vilius vendantur. num. 79.

Proloquium illud, *Tantum valet res quantum vendi potest*, intelligitur de pretio, quo vendi potest in illo loco, tempore, & modo vendendi presenti pecunia. num. 80.

Emptio lanarum minoris ob anticipatam solutionem est illicita. num. 81. Idem de venditione mercium in magna quantitate delatarum per mare. Res enim non potest carius vendi credita pecunia, nec vilius anticipata solutione. num. 82.

Qui verò credita pecunia vendit carius quam presenti, animo tamen non recipiendi excessum, si recuperet debitum absque expensis, videtur peccare, nisi occurratur

O 4 huic

huic periculo, tradendo scripturam subscriptam emptori. nu. 84. vide etiam supra contractus lit. E. vbi hoc magis explicatur.

E Quando contingit deceptio vltra dimidium iusti pretij, debet rescindi contractus, vel pretium suppleri, vel minui. num. 84. Et ad rescissionem hanc requiritur probare rem valere plus dimidio in illo loco, tempore, & modo vendendi, quo vendita fuit. Quæ rescissio non solum habet locum in emptione, sed etiam in aliis contractibus bonæ fidei. num. 85. sed aduerte hoc implicite contineri. ibid. non explicitè.

F Qui decipit vltra dimidium iusti pretij, difficile conuinci potest apud iudices Ecclesiasticos. Ibidem.

Pactum de retrouendendo licitum est, & diminuit pretium, seu de pretio. num. 86. cap. 17. num. 247. Nou. 248. Vnde ratione prædictæ deceptionis considerandum est huiusmodi pactum, in rescissione contractus. cap. 23. num. 86. diminuit autem frequenter tale pactum quartam partem pretij vel ampliore. ibid.

G Qui emit cum pacto retrouendendi, non tenetur restituere fructus interim perceptos, nisi à tempore moræ, quam committit simul ac non accipit pretium congruo loco, & tempore oblatum, & iuste potest statu-

rim locare venditori honesta pensione. cap. 17. num. 247. Nou. 248.

Ad hoc, quòd pactum de retrouendendo **H** sit licitum, requiritur primò, quòd simulatio absit. Secundò, ne fiat pactum, quo redemptio fiat maiori pretio quàm facta est: non tamen requiritur, ne fiat pactum, quòd ultra certum tempus res non possit emi. Hoc autem non habet locum in censibus. cap. 17. num. 248. & in Nou. 249.

Pretium mercium crescit propter multitudinem volentium eas emere iuste, non autem propter multitudinem volentium iniuste. num. 283. lit. K. in Nou. num. 295.

Qui vendit triticum maiori pretio notabiliter quàm sit taxatum à republica, peccat mort. & tenetur restituere, nec à peccato excusat pœna statuta in edicto taxante pretium, nec donatio à venditore facta in emptione, quia præsùmitur coacta: secus si fiat post emptionem. cap. 23. num. 88.

Taxatio à republica facta circa triticum **L** obligat etiam clericos. Idem quando limitatur pretium rei collectæ in illa ciuitate, & non aliunde asportata: nam hæc limitatio obligat etiam clericos. Rarò tamen ponenda est huiusmodi taxa, & limitatio. num. 88.

Qui vendit rem pretio taxato compellendo emere aliquid aliud quadruplo maiore

O 5 iore

iore, quàm valet, peccat. Ibidem.

M Qui sciens emit vili rem pretiosam ab ignorante, peccat mortaliter. Idem si vendit vile pro pretioso, & tenetur restituere. num. 89. Idem de vendente rem, quam scit vitiosam, non declarando vitium occultum. Nec sufficit dicere se nolle teneri de aliquo defectu, & quòd vendit cum omnibus suis defectibus. cap. 23. num. 88. Non tamen peccat si ignorat defectum, sed postquam sciuerit, tenetur resarcire damnnum. Nec tenetur declarare vitium manifestum, nec etiam occultum emptori non notabiliter damnosum; nec tale, propter quod desineret emere, licet agrius esset empturus. Et post venditionem tenetur admonere huiusmodi vitij. Idem de vendente rem, quam sciebat statim corrumpendam ementi ad diu seruandum. num. 89.

Qui tempore Messis immoderatè triticum emit, vt caritatem inducat, peccat mortaliter: secus si alio fine. Qui verò pretio rigoroso vendit merces egenti, volentique eas statim reuendere, non peccat. Non tamen decebit illum illas recemere, nisi secretissimè id faciat: licebit nihilominus in rigore, vel emere iusto pretio mediocri, vel pio minori rigoroso, si maius non inueniretur. num. 91.

Qui

Qui iussu alterius emens aliquid dicit plus emisse, vt illud plus sibi retineat, peccat, nisi pro impensis necessariis acceperit, aut venditor donauit ipsi, & non ei pro quo emit. cap. 17. num. 96. qui recipiens alienam rem ad vendendum, pretiosiore reddit, cum ad id non teneretur, potest excessum sibi retinere. num. 99.

Vendens triticum paratum ad seminandum, & non habens aliud simile, potest carius vendere. Habens vero aliquid, quod communiter nec sibi, nec aliis valet plusquam decem, non potest alteri plus vendere, quamuis illi multo plus valeat. nu. 211. Nam utilitas ex parte vendentis potest augere pretium, non tamen ex parte ementis. c. 23. num. 78.

Aliquando tenetur mercator vendere minoris, quam emit. cap. 17. num. 228. & num. 243. §. 97.

EMPTIO II.

Quo ad res vendendas.

EMENS bona fide à non Domino, tenetur postquam rescierit, reddere vero domino, etiam non recuperato pretio. cap. 17. nu. 8. Si tamen compareat venditor, poterit illi reddere, & pretium recuperare. Nec videtur